

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 29 września 2025 r.

Poz. 4221

WOJEWODA LUBELSKI

PN-II.4131.263.2025

Lublin, dnia 24 września 2025 r.

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE

stwierdzające nieważność uchwały Nr XVI/85/2025 Rady Gminy Grabowiec z dnia 29 sierpnia 2025 r. w sprawie uchwalenia regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Grabowiec

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XVI/85/2025 Rady Gminy Grabowiec z dnia 29 sierpnia 2025 r. w sprawie uchwalenia regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Grabowiec.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XVI/85/2025 została doręczona organowi nadzoru w dniu 5 września 2025 r.

Przedmiotową uchwałą Rada Gminy Grabowiec przyjęła regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Grabowiec. Regulamin stanowi załącznik do uchwały.

W podstawie prawnej uchwały powołany został art. 90f ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881). Zgodnie z tym przepisem, rada gminy uchwała regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy, kierując się celami pomocy materialnej o charakterze socjalnym, w którym określa w szczególności:

- 1) sposób ustalania wysokości stypendium szkolnego w zależności od sytuacji materialnej uczniów i ich rodzin oraz innych okoliczności, o których mowa w art. 90d ust. 1;
- 2) formy, w jakich udziela się stypendium szkolnego w zależności od potrzeb uczniów zamieszkałych na terenie gminy;
- 3) tryb i sposób udzielania stypendium szkolnego;
- 4) tryb i sposób udzielania zasiłku szkolnego w zależności od zdarzenia losowego.

Analiza treści art. 90f ustawy o systemie oświaty prowadzi do stwierdzenia, iż przepis ten określając materię, jaką pozostawiono do uregulowania radzie gminy w drodze uchwały, wyznacza jednocześnie granice upoważnienia ustawowego do wydania aktu prawa miejscowego. O ile jednak w zakresie przedmiotowym nie tworzy on zamkniętego katalogu elementów kształtujących treść regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym, które winny być w regulaminie ujęte, o tyle użyte w nim wyrażenie „w

szczegółności” wskazuje na to, iż uchwalany regulamin obligatoryjnie musi obejmować wszystkie kwestie określone w art. 90f pkt 1-4 ustawy o systemie oświaty.

Pominięcie przez radę gminy któregoś z wymienionych elementów regulaminu skutkuje brakiem pełnej realizacji upoważnienia ustawowego i ma istotny wpływ na ocenę zgodności z prawem podjętego aktu. Rada gminy obowiązana jest bowiem przestrzegać zakresu upoważnienia, udzielonego jej przez ustawę. Niewyczerpanie zakresu przedmiotowego przekazanego przez ustawodawcę do uregulowania w drodze uchwały, skutkuje zaś istotnym naruszeniem prawa.

W rozdziale 2 Regulaminu, stanowiącego załącznik do przedmiotowej uchwały, zatytułowanym: "Sposób ustalania wysokości stypendium szkolnego" w §4 ust 1 wskazano, że przyznane stypendium szkolne nie może być niższe miesięcznie niż 80 % kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 323 z późn zm.), zwaną dalej "ustawą o świadczeniach rodzinnych" – tj. kwota zasiłku rodzinnego na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – i nie może przekraczać miesięcznie 200 % tej kwoty.

Zgodnie z § 4 ust. 2 Regulaminu, *w zależności od sytuacji materialnej rodziny, w której zamieszkuje uczeń, ustala się wysokość stypendium szkolnego miesięcznie:*

- 1) *przy miesięcznej wysokości dochodu na osobę w rodzinie ucznia do 50 % kryterium dochodowego o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. – kwota stypendium 150% kwoty, o której mowa w ust. 1,*
- 2) *przy miesięcznej wysokości dochodu na osobę w rodzinie ucznia powyżej 50 % do 80 % kryterium dochodowego o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. – kwota stypendium 120% kwoty, o której mowa w ust. 1,*
- 3) *przy miesięcznej wysokości dochodu na osobę w rodzinie ucznia powyżej 80 % kryterium dochodowego o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. – kwota stypendium 80% kwoty, o której mowa w ust. 1.*

Zgodnie z § 4 ust. 3 Regulaminu, *w sytuacji gdy w rodzinie występuje jedna lub więcej przesłanek określonych w art. 90d ust. 1 ustawy o systemie oświaty, tj.: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe, stypendium na ucznia w takiej rodzinie ustala się w wysokości miesięcznie:*

- 1) *przy miesięcznej wysokości dochodu na osobę w rodzinie ucznia do 50 % kryterium dochodowego o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. – kwota stypendium 200 % kwoty, o której mowa w ust. 1,*
- 2) *przy miesięcznej wysokości dochodu na osobę w rodzinie ucznia powyżej 50 % do 80 % kryterium dochodowego o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. – kwota stypendium 180 % kwoty, o której mowa w ust. 1,*
- 3) *przy miesięcznej wysokości dochodu na osobę w rodzinie ucznia powyżej 80 % kryterium dochodowego o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. – kwota stypendium 100 % kwoty, o której mowa w ust. 1.*

W ocenie organu nadzoru powyższe uregulowania nie wypełniają upoważnienia określonego w art. 90f pkt 1 ustawy o systemie oświaty, na podstawie którego Rada winna w podjętej uchwale określić sposób ustalania wysokości stypendium szkolnego w zależności od sytuacji materialnej uczniów i ich rodzin oraz innych okoliczności, o których mowa w art. 90d ust. 1.

Z przyjętej regulacji wynika, że Rada Gminy, w ramach kompetencji do określania sposobu ustalania wysokości stypendium szkolnego, ustaliła konkretną wysokość stypendium dla trzech wyodrębnionych grup uczniów.

Zdaniem organu nadzoru z przepisu kompetencyjnego nie wynika możliwość określenia wysokości stypendium w uchwale Rady Gminy. Ustawodawca upoważnił Radę Gminy do określenia sposobu ustalania wysokości stypendium, a więc wytycznych, w oparciu o które nastąpi ostatecznie ustalona wysokość stypendium i to przy uwzględnieniu nie tylko trudnej sytuacji materialnej uczniów, wynikającej z niskich

dochodów na osobę w rodzinie, ale także w zależności od innych okoliczności, o których mowa w art. 90d ust. 1 ustawy o systemie oświaty.

Wysokość stypendium powinna zatem zostać zindywidualizowana dopiero na etapie wydawania decyzji administracyjnej. Określenie wysokości stypendium w uchwale stypendium uniemożliwia uwzględnienie okoliczności, o których mowa w art. 90d ust. 1 ustawy i dostosowanie wysokości stypendium do konkretnej sytuacji. Możliwość taka została zagwarantowana przez ustawodawcę poprzez z jednej strony upoważnienie Rady Gminy wyłącznie do określenia zasad, w oparciu o które będzie ustalana wysokość stypendium, a z drugiej strony poprzez wskazanie, że w sprawach świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym wydaje się decyzje administracyjne (art. 90n ust. 1 ustawy). Ograniczenie wprowadzone w uchwale ma wpływ na kształt przyszłych decyzji wydawanych w sprawie przyznania stypendium, bowiem nie pozwala organowi prowadzącemu postępowanie administracyjne na uwzględnienie okoliczności, o których mowa w art. 90d ust. 1 ustawy, ale także na zróżnicowanie wysokości stypendium w zależności od sytuacji materialnej. Zatem nie sposób uznać wprowadzonego w tym przepisie rozwiązania za zgodne z obowiązującymi przepisami.

W wyroku z dnia 28 maja 2015r., sygn. I OSK 535/15, Naczelny Sąd Administracyjny przyjął, że: *„Zgodzić należy się z organem nadzoru, że w §2 ust. 2 regulaminu (...), wskazując konkretne miesięczne kwoty stypendium przysługujące uczniom w zależności od dochodu na osobę w rodzinie ucznia – (...) nie realizowała w sposób prawidłowy delegacji ustawowej, zgodnie z którą w regulaminie winien być określony sposób ustalania wysokości stypendium szkolnego. "Sposób" to metoda, forma, zasady działania. Skoro rada gminy upoważniona została w delegacji ustawowej do określenia sposobu ustalania wysokości stypendium szkolnego w zależności od sytuacji materialnej uczniów i ich rodzin oraz innych okoliczności, o których mowa w art. 90d ust. 1 ("w szczególności, gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe, z zastrzeżeniem ust. 12"), to wykonanie upoważnienia ustawowego nie może polegać na ustaleniu w uchwale konkretnych kwot stypendium w zależności od dochodu w rodzinie ucznia”*.

Uchwała w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym jest aktem prawa miejscowego obowiązującym na obszarze Gminy Grabowiec. Zatem realizując upoważnienie z art. 90f ustawy o systemie oświaty, Rada Gminy winna określić w sposób normatywny mechanizm ustalania wysokości stypendium szkolnego, który pozwoli organowi stosującemu przepisy uchwały ustalać, w oparciu o jej postanowienia, konkretną wysokość stypendium w indywidualnych sprawach w zależności od sytuacji materialnej ucznia i jego rodziny oraz innych okoliczności wskazanych w art. 90d ust. 1 ustawy.

W wyjaśnieniach przedłożonych pismem z dnia 22 września 2025 r. Wójt Gminy Grabowiec wskazał, że *„Uchwała realizuje delegację ustawową z art. 90f ustawy o systemie oświaty Regulamin stanowiący załącznik do uchwały określa sposób ustalania wysokości stypendium szkolnego w zależności od sytuacji materialnej uczniów i ich rodzin oraz okoliczności, o których mowa w art. 90d ust. 1 ustawy o systemie oświaty. § 4 ust. 2 regulaminu różnicuje wysokość stypendium w zależności od wysokości dochodu w rodzinie, § 4 ust. 3 dodatkowo przewiduje zwiększenie wysokości świadczenia w przypadku wystąpienia szczególnych okoliczności (bezrobocie, niepełnosprawność, choroba, zdarzenie losowe itp.)”* oraz że *„Regulamin nie wprowadza kwot pieniężnych, a jedynie odnosi wysokość stypendium do kwoty bazowej wskazanej w ustawie o świadczeniach rodzinnych, określając przedziały procentowe”*.

W ocenie organu nadzoru powyższe wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. W zakwestionowanej uchwale w § 4 ust. 2 regulaminu Rada określiła bowiem konkretne – dające się wyliczyć kwoty stypendium dla określonych przedziałów dochodowych w rodzinie ucznia (tj. 150%, 120% i 80% kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych). Również w § 4 ust. 3 regulaminu Rada określiła konkretne obliczalne kwoty stypendium przysługującego uczniowi – w przypadku wystąpienia jednej lub więcej okoliczności o których mowa w art. 90d ust. 1 ustawy (tj. 200%, 180% i 100% kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych). Nie sposób zatem uznać, że w przedmiotowej uchwale Rada określiła wysokość stypendium w formie „przedziałów procentowych”.

Jak już wskazano, podjęta w wykonaniu przyznanego upoważnienia art. 90f pkt 1 ustawy o systemie oświaty uchwała rady gminy powinna wskazywać organowi wykonawczemu sposób ustalania wysokości stypendium zarówno na podstawie kryterium sytuacji materialnej ucznia, jak również w sytuacji, kiedy wystąpią "inne okoliczności" o których mowa w art. 90d ust. 1 ustawy. Wskazane wyżej postanowienia § 4 ust. 2 i 3 regulaminu określając konkretną wysokość stypendium takiego sposobu nie ustalają.

W tym stanie rzeczy, stwierdzenie nieważności uchwały Nr XVI/85/2025 jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

Wojewoda Lubelski

Krzysztof Komorski

Otrzymują:

- 1) Wójt Gminy Grabowiec
- 2) Przewodniczący Rady Gminy Grabowiec